

Module F Aanpassingen

Introductie

Opdat een bepaalde leeromgeving voor een visueel gehandicapt kind even toegankelijk is als voor andere kinderen, moet deze omgeving aan de specifieke behoeften van dat kind worden aangepast. Zulke veranderingen of aanpassingen kunnen afhankelijk van de uitgangssituatie van het kind betrekking hebben op de toegang tot het schoolgebouw, op de inrichting van het klaslokaal, op de leermaterialen en de uitrusting met voor blinden resp. slechtzienden specifieke hulpmiddelen en media.

Het doel van deze module is om er bij collega's van basisscholen begrip voor te kweken dat een visueel gehandicapt kind aanpassingen in zijn leeromgeving nodig heeft, en hen erover te informeren hoe men eenvoudige veranderingen kan aanbrengen.

De deelnemers moeten inzien dat er bij de selectie en vormgeving van aanpassingen rekening moet worden gehouden met de volgende criteria:

- de toestand van de ogen en het functionele gezichtsvermogen van het kind
- primaire informatieopname en informatieverwerking van het kind
- individuele behoeften van het kind
- socio-culturele achtergrond van het kind
- tijd- en kosteneffectiviteit
- discriminatie of verbijzondering vermijden waar mogelijk
- ergonomie
- noodzakelijkheid van de aanpassing, omdat de visueel gehandicapte leerling op school en in het dagelijks leven zou worden benadeeld bij gebruik van de gebruikelijke voorwerpen en werkmethodes.

Deze module is onderverdeeld in vijf hoofdstukken:

1. Aanwijzingen in de omgeving
2. Veranderingen van de omgeving
3. Speciale uitrusting en hulpmiddelen
4. Spelletjes

5. Films

Gebruikte literatuur

Arter, C.: The Primary School Child. In: Mason, H., McCall, S.: Visual Impairment. David Fulton Publishers London 1997, 97-109. ISBN 1-85346-412-0

Brennan, V.-Peck, F.-Lolli, D.: Suggestions for Modifying the Home and School Environment. Watertown, MA, USA 1996

Feelders, A., Noyons, M.: General Suggestion on Using Access Technology - for Parents and Teachers of the Mainstreamed Child. In: Kovács, K., Campbell, L.: Yes, They Can! Project EENAT Budapest 2001

Sacks, S. Z., Kekelis, L. S.: Guidelines for Mainstreaming Blind and Visually Impaired Children. In: Sacks, S., Kekelis, L.S, Ross, R.: The Development of Social Skills by Blind and Visually Impaired Students. AFB New York 1992, 133-149. ISBN 0-89128-217-3

Wardell, K. T.: Environmental Modifications. In: Welsh, R., Blasch, B.: Foundations of Orientation and Mobility. AFB New York 1980, 477-501. ISBN 0-89128-093-6

F 1 Aanwijzingen in de omgeving

De deelnemers moeten zelf ervaren dat er veel aanwijzingen zijn voor de waarneming van de omgeving, zelfs wanneer de omgeving niet is aangepast aan de behoeften van mensen met een visuele beperking. De deelnemers moeten al hun zintuigen benutten om informatie over hun omgeving te vergaren, en dienen in te zien dat niet alleen door gehoor en tastzin, maar ook door olfactorische en kinesthetische (beweging) waarneming een beeld van de omgeving kan ontstaan.

Voor het zich praktijkgericht bezighouden met een niet voor visueel gehandicapten aangepaste omgeving is module **H 1** „Oriëntatie en mobiliteit“ geschikt.

Bijlage F 1 a

Evaluatie module F 1: Aanwijzingen in de omgeving

De evaluatie dient de verschillende zintuiglijke indrukken die de deelnemers aan de bijscholing beschrijven, systematisch te ordenen.

Voorbeelden uit de schoolomgeving

- Een visuele aanwijzing kan zijn: een venster waardoor licht naar binnen valt, de kleur van de deur als die scherp contrasteert met die van de wand, of grootte en kleur van het meubilair.
- Een aanwijzing m.b.t. de tastzin kan zijn: een tapijt, evenals iets decoratiefs aan de deur of een speciaal kenmerk (bijv. vilt of glazen steentjes) op een bepaalde plaats van de schooltafel, die zich op deze manier van de andere in het klaslokaal onderscheidt.
- Een olfactorische aanwijzing is de geur van het zwembad, de cafetaria of de opslagruimte voor chemicaliën, maar ook het parfum van een persoon.
- Een kinesthetische aanwijzing is bijvoorbeeld een bocht, een helling, een trede of een verlaging in de vloerbedekking.
- Een auditieve aanwijzing kan zijn: de karakteristieke echo van een ruimte, het geroezemoes op bepaalde plekken in een gebouw of het teruggekaatste geluid van de blindenstok.
- Een combinatie van niet-visuele aanwijzingen krijgt men bijv. in een gang met een bepaalde akoestiek, een bepaalde temperatuur en mogelijk een specifieke geur.